

порівняння тощо; 6) вміння враховувати комунікативні дії учасників, змінюючи настрою його учасників, зміну учасників, пригадування певної інформації, і якщо студент не буде їх враховувати, він не досягне мети спілкування [15]; 7) вміння перепитувати співрозмовника для уточнення чи пояснення; 8) вміння виразити основні мовленнєві функції: погодитися, підтвердити, запропонувати, попросити, запросити, здивуватися, пообіцяти тощо (всі вони наявні у дискусії); 9) вміння говорити виразно і продуктивно – це передбачає вибір логічного наголосу й інтонації, комбінування засвоєного матеріалу в нових професійних ситуаціях.

Література:

1. Бухбиндер В. А. Очерки методики обучения устной речи на иностранных языках / В. А. Бухбиндер. – К. : Вища школа, 1980. – 248 с.
2. Гурвич П. Б. Основы обучения устной речи на языковых факультетах : Курс лекций : Ч. I / П. Б. Гурвич. – Владимир : Владимир. гос. пед. ин-т им. П. И. Лебедева-Полянского, 1972. – 156 с.
3. Гурвич П. Б. Основы обучения устной речи на языковых факультетах : Курс лекций : Ч. II / П. Б. Гурвич. – Владимир : Владимир. гос. пед. ин-т им. П. И. Лебедева-Полянского, 1974. – 175 с.
4. Екшембеева Л. Н. Модульное овладение вторым языком / Екшембеева Л. Н. // Вестник Каз НУ им. Аль-Фараби. Серия филологическая. – Алматы, 2001. – № 16. – С. 70-77.
5. Жинкин Н. И. Речь как проводник информации / Н. И. Жинкин. – М. : Наука, 1982. – 157 с.
6. Зимняя И. А. Педагогическая психология : Учебник для вузов. – Изд. второе, доп., испр. и перераб. / И. А. Зимняя. – М. : Логос, 2005. – 384 с.
7. Комарова А. И. Язык для специальных целей (LSP) : теория и методика / А. И. Комарова. – М. : МААП, 1996. – 194 с.
8. Лурия А. Р. Курс общей психологии : Мышление и речь / А. Р. Лурия. – М. : Изд-во МГУ, 1976. – 143 с.
9. Маркова А. К. Формирование мотивации учения : Книга для учителя / А. К. Маркова, Т. А. Матис, А. Б. Орлова. – М. : Просвещение, 1990. – 192 с.
10. Пучко Е. Н. Обучение дискуссионному общению на русском языке иностранных студентов филологов (продвинутый этап) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Е. Н. Пучко. – К., 1991. – 195 с.
11. Розаренко В. П. Система упражнений для обучения полилогическому общению / В. П. Розаренко. – М. : Наука, 2004. – С. 34–107.
12. Рубинштейн С. Л. Проблемы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – М. : Педагогика, 1973. – 423 с.
13. Скалкин В. Л. Основы обучения устной иноязычной речи / В. Л. Скалкин. – М. : Русский язык, 1981. – 248 с.
14. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О. Б. Тарнопольський. – К. : Фірма "ІНКОС", 2006. – 246 с.

capacity for processing information [Електронний ресурс] / G. A. Miller // Psychological Review. – 1956. – P. 63, 81–97. – Режим доступу до журн. : <http://www.musanim.com/miller1956>

Воротняк Т. М.
кандидат медичних наук
Гарас М. Н.
кандидат медичних наук
Власова О. В.
асистент
кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб
Буковинського державного медичного університету
м. Чернівці, Україна

САМОСТІЙНА ПОЗААУДИТОРНА ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЯК ФОРМА ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПЕДІАТРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

За вимогами кредитно-модульної системи навчання та згідно положень робочої навчальної програми вивчення навчальних дисциплін передбачає виконання студентами обов'язкової індивідуальної самостійної роботи студентів. Враховуючи, що основною метою навчання на клінічних кафедрах є оволодіння студентами практичними навичками і вміннями [1, с.172-176], в т.ч. і під час індивідуальної самостійної роботи [2, с.79-83], досягнення зазначеної мети можливе лише при використанні різних форм її організації на V та VI курсах навчання.

Мета роботи: провести аналіз результатів виконання студентами індивідуальної позааудиторної самостійної роботи при вивченні дитячих інфекційних хвороб на V та VI курсах навчання.

Матеріал і методи. В структурі навчальної дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекції» проведено аналіз результатів вивчення модуля 4 (V курс) і модуля 6 (VI курс). Зокрема, проаналізовано результати виконання студентами індивідуальної позааудиторної самостійної роботи у 285 студентів спеціальності «лікувальна справа» за програмою модулів «дитячі інфекційні хвороби» на кафедрі педіатрії та дитячих інфекційних хвороб Буковинського державного медичного університету. У досліджуваній групі 43,7% (117 студентів) становили студенти бюджетної форми навчання, 56,3% (151 осіб) – студенти контрактної форми навчання.

Згідно робочої навчальної програми при вивченні дитячих інфекційних хвороб на V курсі індивідуальна самостійна робота передбачає позааудиторну курацію хворих та написання академічної історії хвороби з подальшим її захистом [3, с.146-149]. Одночасно індивідуальна самостійна робота у студентів VI курсу наближена до практичних умов роботи під час вечірнього чергування в клініці дитячих інфекційних хвороб при обласній дитячій клінічній лікарні. Робота на чергуванні під керівництвом чергового лікаря передбачає обстеження госпіталізованих хворих з визначенням провідних клінічних синдромів, наступним складанням діагностичного та диференційно-діагностичного алгоритму, плану ведення пацієнта щодо діагностичного пошуку та лікувальної тактики. Захист чергування відбувається на початку практичного заняття наступного дня.

Результати та їх обговорення. Незважаючи на відсутність статистично достовірного зростання балу, отриманого студентами при складанні підсумкового модульного контролю на V і VI курсах ($55,8 \pm 0,9$ і $58,6 \pm 1,6$ балів відповідно, $P > 0,05$), що, можливо, пояснюється недостатньою професійною мотивацією щодо педіатричного профілю майбутньої спеціальності, виявлені достовірні відмінності при аналізі результатів самостійної роботи студентів на V та VI курсах навчання ($3,6 \pm 0,04$ бала проти $3,9 \pm 0,09$ бала ($P < 0,05$) відповідно).

Висновки. На наш погляд, саме практична орієнтація самостійної роботи і необхідністю ретельного індивідуального аналізу реальних клінічних ситуацій дозволила досягти достовірно більшої ефективності самостійної роботи у студентів випускного курсу.

Література:

1. Сравнительный анализ дидактических методов повышения мотивации студентов к самостоятельной работе на кафедре педиатрии / Л.А. Безруков, Н.К. Богуцкая, Е.К. Колоскова [и др.] // Сб. "Педиатрия на пороге третьего тысячелетия", посв. 85-летию проф. Е.М. Витебского. - Донецк, 2007. - С. 171-176.
2. Самостоятельная научно-исследовательская работа студентов как одна из форм подготовки специалиста / Е.В. Косыкина, Л.В. Попкова, Л.П. Почуева [и др.] // Материалы учебно-методической конференции Кемеровской государственной медицинской академии, посвященной 55-летию КемГМА-внутривуз. сб. тр. - Кемерово: КемГМА, 2010. - С.79-83.
3. Курация больного как форма самостоятельной работы студентов на кафедре факультетской педиатрии / Е.Г. Цой, И.М. Сутулина, Л.Н. Игишева [и др.] // Материалы учебно-методической конференции Кемеровской государственной медицинской академии, посвященной 55-летию КемГМА-внутривуз. сб. тр. - Кемерово: КемГМА, 2010. - С.146-149.

Пивоварчик Т. А.

кандидат филологических наук
заведующий кафедрой журналистики

Гродненского государственного университета имени Янки Купалы
г. Гродно, Беларусь

МАРКЕТИНГОВЫЕ И КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОСТИ УНИВЕРСИТЕТОВ НА РЫНКЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ

От степени соответствия национальной системы высшего образования потребностям государства, общества и личности в значительной степени зависит экономическая и информационная безопасность страны [3, с. 156]. Во всем мире растет количество студентов, и при этом меняется «соотношение интеллектуального потенциала между государствами, а соответственно, и перераспределение сил между ними» [4, с. 30]. «Перераспределение» интеллектуального потенциала происходит и между университетами – в ситуации их международной конкуренции, коммерциализации и массовости высшего образования, роста интереса к высшему образованию как к сфере, приносящей прибыль, усиления т.н. «консьюмеризма» во взаимоотношениях преподавателей и студентов и т.д.

Как следствие, университеты трансформируются и действуют не только как центры образования, науки и культуры, решающие главные задачи «подготовки студентов к будущей карьере и развития их личностей; создания и поддержания широкой базы передовых знаний и стимулирования научных исследований и инноваций» [3, с. 157], но и как предприятия, занятые производством актуального для потребителя «продукта», приносящего доходы вузам. В академической среде формируется понимание того, что устойчивое развитие университетов напрямую связано с развитием их маркетингового и коммуникативного потенциала. И прежде всего это касается процедур набора студентов.

Прежде всего следует указать на необходимость формирования маркетинговой стратегии университета с использованием принципов и инструментов стратегического менеджмента [1]. «Разработка подобных стратегий в сфере образования — это своеобразное «восхождение на вершину», где и находятся наиболее известные вузы» [8, с. 83]. Маркетинговые и коммуникативные технологии позволяют упорядочить взаимодействие университета с различными субъектами рынка (увеличить осведомленность об